

Kitap Bölümü Tanıtımı

**II. Dünya Savaşı Yıllarında
Türkiye'de Suç ve Asayiş**

Gökçe SÜZGÜN

Miras ve Değişim:

OSMANLI'DAN CUMHURİYET'E

JANDARMA

EDİTÖRLER

Prof.Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOğLU

Doç.Dr. Ahmet ÖZCAN

Doç.Dr. Yücel YİğİT

Ankara 2018

Miras ve Değişim:
OSMANLI'DAN CUMHURİYET'E
JANDARMA

EDİTÖRLER

Prof.Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU

Doç.Dr. Ahmet ÖZCAN

Doç.Dr. Yücel YIĞIT

ISBN: 978-605-7501-52-3

Genel Yayın Yönetmeni
Cuma AĞCA

Sayfa Düzeni / Kapak
Biçer YILDIRIM

Baskı & Cilt
Berikan Ofset Matbaa Maltepe / ANKARA
Sertifika No: 13642

YAYINEVİ
BERİKAN YAYINEVİ
Cumhuriyet Mahallesi Bayındır 1 Sokak No: 15/1-2
Çankaya-Kızılay/ANKARA
Tel: (0312) 232 62 18 Fax: (0312) 232 14 99

Bu kitabın tüm hakları Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi'ne aittir.

İÇİNDEKİLER

TAKDİM.....	IX
ÖN SÖZ.....	XI

I. BÖLÜM

JANDARMA TEŞKİLATININ KURULUŞU GELİŞİMİ ve TEMSİLİ.....	1
--	---

IV. BÖLÜM

KAÇAKÇILIK, ASAYİŞ ve İSTİHBARAT.....	293
---------------------------------------	-----

Gökçe SÜZGÜN	373
II. Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye'de Suç ve Asayiş	

II. Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye'de Suç ve Asayiş

Gökçe SÜZGÜN*

Giriş

Türkiye, Almanya'nın 1939 yılında Polonya topraklarına saldırması ile birlikte askeri hazırlıklarını hızlandırarak seferberlik ilan etti. Bu süreçte üretim alanında aktif olan nüfusun önemli bir kısmının piyasadan çekilerek seferberlik altına alınması tarımda ve buna bağlı olarak ekonominin pek çok alanında ciddi bir krizi beraberinde getirmiştir. Diğer yandan Türk Hükümetinin 1940 yılında kabul ettiği Milli Korunma Kanunu gereğince takip edilen savaş ekonomisi, etkilerini özellikle Türk toplumunun sosyal yapısı üzerinde göstermiştir. Hayat pahalılığının katlanılmaz hali ülke içerisinde, kötümser ve umutsuz bir ortam yaratmıştır. Geniş halk kitlelerinin içinde bulunduğu fakirlik, gittikçe artan parasızlık ve gıdasızlık toplum bireylerinin önemli bir kısmının ahlaki değerlerinde ve sosyal davranışlarında değişimi ortaya çıkarmıştır. Bu dönemde halk üzerinde etkisini yoğun bir biçimde hissettiren açlık, toplum bireylerini kanuna ve ahlaka aykırı eylemler gerçekleştirmeleri noktasında zorlamıştır. Doğayısıyla bu dönemde artan suç oranı sosyal değerlerin etkisini de kırmıştır. Bu durum ile bağlantılı olarak ortaya çıkan sosyal problemler hem kent hem de kırsalda varlığını ağır bir biçimde göstermiştir. 1939-1945 sürecinde yurt genelinde suçun önlenmesi ve yurt genelinde asayişin sağlanması jandarma teşkilatının faaliyetleri sonucunda gerçekleştirilmiş, devlet otoritesinin pekiştirilmesi noktasında etkili olmuştur.

1. II. Dünya Savaşı ve Türkiye

İkinci Dünya Savaşının dünyayı bütünüyle etkisi altına aldığı yıllarda Türkiye, pek çok teklifin yanında baskılarla karşılaşmışsa da büyük bir mücadele örneği göstererek savaşa girmemiş fakat kendisini bu savaşın siyasi, sosyal ve ekonomik etkisinden koruma imkânını da bulamamıştır.¹ 1 Kasım 1939'da

* Öğr.Gör., Bursa Teknik Üniversitesi, Ortak Dersler Bölümü.

¹ Ahmet Emin Yalman, *Yakın Tarihte Gördüklerim ve Geçirdiklerim*, C.2. Pera Yayınları, 1997.s.1126.

Almanya'nın Polonya topraklarına saldırması ile birlikte başlayan ortaya çıkan süreçte Türkiye, askeri çalışmalarına hız vererek ilan ettiği seferberlik ardından önemli sayıda erkeği silahaltına almıştır. Bu yıllarda Türkiye, sayısı 1 milyonu aşan ordusu ile yayılmacı güçlere karşı caydırıcı bir yapı oluşturmayı amaçlamıştır. Ancak aktif nüfusun önemli bir kısmının üretim piyasasından çekilerek seferberlik altına alınması özellikle tarımda ve buna bağlı olarak ekonominin pek çok alanında ciddi bir krizi beraberinde getirmiştir. Bu doğrultuda Türk Hükümeti, 18 Ocak 1940 tarihinde çıkardığı Milli Korunma Kanunu ile ülke ekonomisini savaş koşullarına göre düzenleme yoluna gitmiş, bu kanuna uymayanlar için çeşitli para ve hapis cezaları konulmuştur.² Bu dönemde takip edilen savaş ekonomisi, etkilerini Türk toplumu üzerinde ağır bir biçimde göstermiştir.

Bu yıllarda savaş piyasasından yararlanarak zengin olmak isteyenler stokçuluk yaparak temel tüketim maddelerine yönelik ciddi kazançlar sağlamışlardır. Vurgunculuk olarak adlandırılan bu durum tüccar kesiminin önemli bir kısmının zenginliğini artırmış ve savaş zenginleri olarak anılan bir kesimin ortaya çıkmasını sağlamıştır.³ Sonuç olarak savaş yıllarında Türkiye'de ekonomik sıkıntı ve darboğazın ağırlığına maruz kalan kesim; köylü, esnaf ve işçilerden oluşan sıradan halk kitlesi olmuştur.

Türkiye'de savaşın ilk yıllarından itibaren piyasadaki malların fiyatlarının hızla yükselmesi ile karaborsa ön plana çıkmış, bu durum özellikle şehirlerdeki halkın sosyal yapısının bozulmasında etkili olmuştur. Döneme ilişkin enflasyon hesaplamalarına göre Türkiye, savaşa katılan ülkeler de dâhil olmak üzere yapılan sıralamada fiyat artışı ve hayat pahalılığı açısından %363 oranı ile ilk sırada yer almıştır.⁴ Geçim sıkıntısı yaşayan kesimlerin ücretlerine yapılan zamlar bile ekonomik bunalım karşısında yetersiz kalmıştır. Fiyatların yükselmesi ve karaborsacılık önlenememiş, piyasadaki yolsuzluğun önü alınamamıştır. Bu yıllarda özellikle temel tüketim maddelerinin fiyatlarındaki yükseliş dikkat çekici olmuş, hayat pahalılığının katlanılmaz hali ülke içerisinde, kötümser ve umutsuz bir ortam yaratmıştır.

² Türkiye Cumhuriyeti Resmi Gazete, 26 Ocak 1940. S.4417. Buradan sonra TC. RG. olarak verilecektir.

³ Çetin Yetkin, Türkiye'de Tek Parti Dönemi 1930-1945, Altın Kitaplar; Ankara, 1983, s.182.

⁴ Kemal Arı, II. Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye'de Savaş Ekonomisi Uygulamaları ve Fiyatlar", Altıncı Askeri Tarih Semineri Bildirileri. C.1.Genel Kurmay Basımevi. Ankara. 1999. s.448.

2. Savaş Döneminde Suç Faktörü ve Asayiş

Savaşın en çok hissedilen yanı olan enflasyon ve geçim sıkıntısı, toplumun etik değerlerinde bir yozlaşmaya sebebiyet vererek çeşitli alanlarda suç ve asayiş olaylarının artmasında etkili olmuştur. Bu dönemde geniş halk kitlelerinin içinde bulunduğu fakirlik, gittikçe artan parasızlık ve gıdasızlık toplum bireylerinin önemli bir kısmının ahlaki değerlerinde ve sosyal davranışlarında değişimi ortaya çıkarmıştır. Bu dönemde halk üzerinde etkisini yoğun bir biçimde hissettiren açlık, toplum bireylerini kanuna ve ahlaka aykırı eylemler gerçekleştirmeleri noktasında zorlamış bu bağlamda vicdan azabı duygusunun ortadan kalkmasında etkili olmuştur. Bu süreçte halkın içinde bulunduğu sosyal çözülme süreci, kaleme alınan Türk roman ve hikâyesinde kendini göstermiştir.

Savaş yıllarına ilişkin olarak kaleme alınan Halide Edip Adıvar, Sonsuz Panayır (1946), Peyami Safa, Matmazel Noraliya'nın Koltuğu (1949), Sait Faik Abasıyanık, "Bir Ev Sahibi" (Havuz Başı 1952), Oktay Akbal, "Dondurmalı Sinema" (Aşksız İnsanlar, 1949) gibi eserler, bu dönemde Türk halkının içinde bulunduğu fakirlik ve sefaleti gözler önüne seren Türk roman ve hikâyesine dair örneklerden sadece birkaç tanesidir. Tıpkı bu eserler gibi Muzaffer Arabul'un Çakrazlar adlı eserinde de askerden yeni dönen Tevhit adlı gencin hikâyesi anlatılır: Gönüllü hemşirelik yapan annesi, hastaneden artan tayin ve Amerikan bezlerini eve getirerek satar. Önceleri bu davranıştan rahatsız olan Tevhit, para yetmeyince bir süre sonra çalıştığı devlet dairesinde rüşvet almaya başlar, hatta ölmüş insanların ekmek kameleri ile fazladan ekmek alır. Savaş yıllarındaki yaşam mücadelesi dürüst insanları bile değiştirebilmektedir. Barış zamanlarında suç sayılan eylemler savaş zamanında hayatı devam ettirmek için zorunlu hale gelebilmektedir.⁵

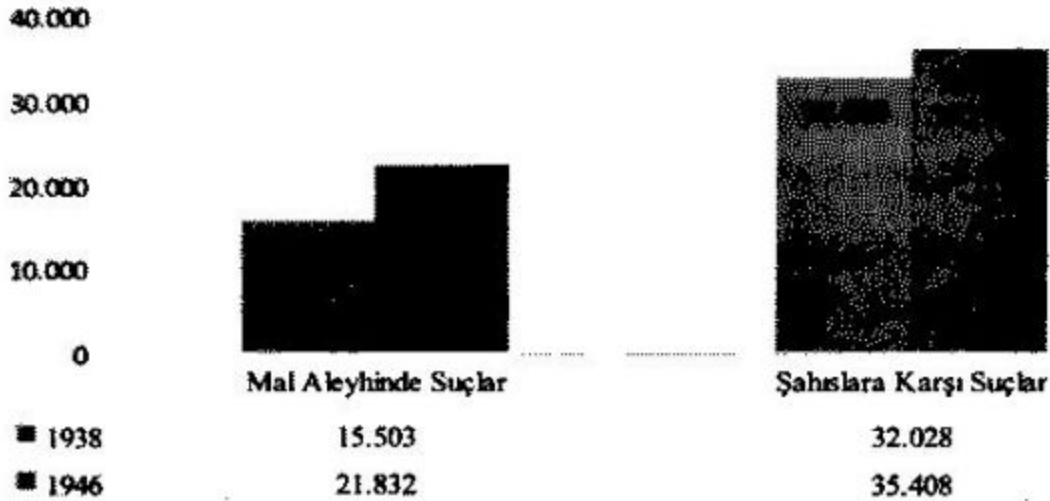
Bu bağlamda döneme yönelik önemli süreli yayın örneklerinde savaşın etkisinin en yoğun olarak hissedildiği 1943 yılı ele alındığında da incelenen haberler ve makaleler ekonomik darboğaz karşısında Türk insanının içinde bulunduğu durumu ve ruh halini anlamamızı kolaylaştırmaktadır. Örneğin, Akşam gazetesinde "Mahkemelerden" başlığıyla kaleme alınan makaleler, muhtelif suçlardan dolayı mahkemede davası görülen kişileri kapsar, bu kişilerin suç işleme potansiyelini ve durumunu ortaya koyar. Kaleme alınan söz konusu makalelerde ön plana çıkan ortak özellik ise suçlu konumunda yargılanan kişilerin açlık ve yokluk

⁵ Alev Sınar Çılgin, Türk Roman ve Hikâyesinde II. Dünya Savaşı, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2003, ss.41-43.

ile mücadele etmesidir. Bu yıllarda genelde halka yönelik haberlerde ön plana çıkan unsur hırsızlık, gasp, adam öldürme gibi suçlar olmuştur.⁶

TC. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü'nün hazırladığı Hükümlüler İstatistiğine göre 1938-1946 yılları arasında hırsızlık, adam öldürme kapsamına giren suçlara verilen cezalara ve suçlulara ilişkin tablo aşağıda sunulmuştur.⁷

1938-1946 Hükümlüler İstatistiğine göre suçlar

Savaş yıllarında Türkiye'de hırsızlık kapsamına giren ve kişilere, şahıslara karşı işlenen cinayet, adam kaçırmaya gibi suçlar genel olarak irdelendiğinde 1938'den 1946 tarihine kadar dikkat çekici bir artışın olduğu gözlemlenebilmektedir. Bunun yanında yaşanan yokluk ortamının etkisiyle hırsızlık türevi suçlar yoksul insanlar arasında yaşamak için meşru ve kabul görür bir hal almıştır. Yirmi altı yaşındaki aç bir gencin, fırından çıkmış bir kızın elinden ekmeğini çalması ve bu suç sonunda mahkeme tarafından 10 gün hapisle cezalandırılması.⁸ Yine köyden kente çalışmak için gelen bir adamın çevresindekilere özenerek giysi çalması ve iki ay hapse mahkûm edilmesi bu dönem gazetelerinde sıklıkla yer alan suç haberlerine

⁶ Akşam "Bayan Neriman Rakı Şişesini Kaptığını Hatırlıyor, Ondan Sonrasını Bilmiyor.", 1 Eylül 1943, s.2. Akşam, "Kabahat Ölende Mi, Öldüründe Mi?", 4 Eylül 1943, s.2. Akşam, "Enayitler Paralarını Çaldırıyorlar, Polisler de Hep Zavallı Sabıkalı İsmail'in Yakasına Yapışıyor.", 6 Eylül 1943, s.2. Akşam, "İskarpinler Dile Gelse de Söylese", 18 Eylül 1943, s.2. Akşam, "Şeytan Deniz ki, Eyyayı Sat ta Kıyafetini Düzelt", 21 Eylül 1943, s.2. Akşam, "Zekât Vermek İçin Basma Toplarını Kaçırıyor", 26 Eylül 1943, s.2.

⁷ TC. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, 1939-1950 Hükümlüler İstatistiği, Mal Aleyhinde Suçlar-Şahıslara Karşı İşlenen Suçlar, Yayın No:337, Ankara Basım ve Cilttevi, Ankara 1952, ss.92-94.

⁸ Akşam, "Talih Dedigin Aşık Kemigine Benzer", 17 Eylül 1943, s.2.

birer örnektir.⁹ Ayrıca bu yıllarda geçim sıkıntısı ve açlık nedeniyle hunharca cinayetlerin de işlendiği görülmüştür. Örneğin zorunlu tüketim maddelerinin tüketimi noktasında çok büyük bir yoksunluk ile karşı karşıya kalan bazı insanlar bakamayacaklarını düşündükleri çocuklarını öldürmüşlerdir.¹⁰

Savaşın ortaya çıkardığı yoksunluk ve bundan kaynaklanan buhran ortamı sebebiyle fakir bireyler ahlaki değerlere ve kanuni düzenlemelere aykırı eylemlerde bulunurken bu davranışlarını mantığa uygun bir hale getirme yoluna gitmiştir.

II. Dünya Savaşı'nın dünyadaki güven ortamını tamamen yok ettiği bu süreçte, savaşın etkisini ağır bir biçimde hisseden Türkiye'nin yaşadığı ekonomik sıkıntılar, Türk Toplumunun da sosyal yapısını etkilemiş, bu dönemde artan suç oranı sosyal değerlerin etkisini de kırmıştır. Pahalılık ve ekonomik darlık durumu ile bağlantılı olarak ortaya çıkan sosyal problemler hem kent hem de kırsal toplumda varlığını ağır bir biçimde göstermiştir. Bu bağlamda 1939-1946 yılları arasında Türkiye'de işlenen suç sayısı köy ve kent olmak üzere aşağıdaki biçimde sunulmuştur.¹¹

1939-1946 Yılları Arasında İşlendiği Yere Göre Suçlar

Cinsiyet	KENT		KÖY	
	1938	1946	1938	1946
Erkek	25.883	42.028	38.430	59.743
Kadın	3.586	4.333	4.091	5.261
Toplam	29.469	46.361	42.521	65.004

Söz konusu tabloya göre savaşın etkisini hissettirdiği yıllarda hem kent hem de köyde işlenen suç sayısının yükseldiği izlenebiliyorsa da köy özelinde, 1946 yılına gelindiğinde işlenen suç miktarındaki artışın %50 den fazla olduğu gözlemlenebilmektedir. Bu tablo savaş yıllarında Türk köylüsünün maruz kaldığı ekonomik sıkıntılar karşısındaki durumunu ortaya koyması açısından önemlidir.

⁹ Akşam, "Şeytan Demiş ki, Eşyası Sat ta Kıyafetini Düzelt", 21 Eylül 1943, s.2.

¹⁰ "Altı Yaşındaki Çocuğunu Kuyuya Atarak Öldüren Adam", TBMM Zabıt Ceridesi, 17 Mayıs 1943, İçtima: 24. Cilt: I. ss.96-97.

¹¹ TC. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, 1939-1950 Hükümetler İstatistiği, İşlendiği Yere Göre Suçlar, Yayın No:337, Ankara Basım ve Ciltevi, Ankara 1952, s.120.

Savaş şartları sebebiyle ilan edilen seferberlik gereğince ordunun ihtiyacının karşılanması için Milli Korunma Kanunu'nun ortaya koyduğu tarım politikaları, bu bağlamda gerçekleştirilen düşük fiyattan zorunlu mahsul alımları, Toprak Mahsulleri Vergisi, Yol Vergisi, Hayvan Vergisi, ücretli iş mükellefiyeti gibi uygulamalar köylüyü zor duruma düşürmüştür.¹² Dolayısıyla bu durumun kırsal alanda suç oranının artmasına yönelik bir tablonun oluşmasında etkili olduğunu söylemek mümkündür.

Bu süreçte köylüler hem seferberlik ilanı ile askere alışlar sebebiyle hem de iş mükellefiyeti nedeniyle zayıf düşmüş ve yeterli miktarda üretim gerçekleştirememiştir. Özellikle küçük üretici konumunda olan sıradan köylüler birçok durumda mükellefiyeti delmişler ve çalışma mükellefiyetine tabi tutuldukları iş yerlerinden firar etmişlerdir. Bu bağlamda bazı durumlarda bölgedeki idari amirlere bile direnmişlerdir.¹³

3. II. Dünya Savaşı Yıllarında Jandarma Teşkilatı

1920 ve 1930 yıllarının kapsayan ve Cumhuriyetin kuruluş aşamasını oluşturan süreci Türk Jandarması için bir duraklama dönemi saymak mümkündür.¹⁴ Türk Jandarması, ilk olarak 22 Haziran 1930 tarihinde 1706 sayılı kanunun kabulü ile bir yasa ve hukuki statü kazanmıştır. Aynı kanun ile Jandarma Teşkilatı'nın görevleri, bağlı bulunduğu makamlar, bu makamların görev ve yetkileri de belirtilmiştir.¹⁵ Buna göre Jandarma Teşkilatı, "... *Umumi emniyet ve asayişin korumağa, kanun ve nizamlar hükümlerinin icrasını temine ve bunlara müstenit hükümet emirlerini ifaya memur, müsellağ ve askeri inzibat kuvveti*" olarak tanımlanmıştır.¹⁶

¹² Resmi Gazete'nin II. Dünya Savaşı yıllarına ilişkin sayılarında iş mükellefiyetini yerine getirmeme, mükellefiyetten kaçma ve toprak mahsulleri vergisini ödeyememiş olmaktan ceza alan pek çok kişiye ilişkin savcılık, mahkeme ilanı dikkat çekicidir. Bkz. TC. RG. 6 Nisan 1943, S.5374. 12 Mayıs 1943, S. 5377.

13 Mart 1943, S. 5354. 1 Haziran 1943, S.5418. 11 Eylül 1943, S. 5505. 14 Aralık 1943, S.5577.

¹³ Örneğin, Ankara'nın Bala kazasının Aşıkoğlu köyünde muhtarın yaptığı adam kayırma ve hırsızlık karşısında köylüler muhtarı jandarmaya ihbar etmişlerdir. Murat Metinaoy, II. Dünya Savaşında Türkiye, İş Bankası Kültür Yayınları; İstanbul, 2016, s.202.

¹⁴ Hikmet Tongur, Türkiye'de Genel Kolluk Teşkil ve Görevlerinin Gelişimi, Polis Akademisi Yayınları, Ankara, 2016.s.352.

¹⁵ Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Genel Komutanlığı, 1997, s.25.

¹⁶ TC. RG, 22 Haziran 1930, Sayı.1526, s.9127.

Hizmet bakımından, emniyet ve asayiş ile ilgili konularda İçişleri Bakanlığına bağlı olan jandarma, askeri eğitim konusunda Genel Kurmay Başkanlığına, bunun dışında silah, cephane, seferberlik ve fiili askeri konularda Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanmıştır. Ayrıca Jandarma Teşkilatında görev yapan subayların; asayiş ve güvenliği sağlama, devletin kanunları uygulamasına yardımcı olma gibi görevlerinden dolayı yereldeki en üst düzey mülkiye memurunun emri altında olduğu kabul edilmiştir.¹⁷ II. Dünya Savaşının kaçınılmaz hale geldiği 1939 yılında, Türk Silahlı Kuvvetleri seferi duruma geçerken, bazı Jandarma Birlikleri, Kara Kuvvetleri emrine verilerek Edirne ve Çanakkale gibi önemli bölgelerde görevlendirilmişlerdir.¹⁸ Bu doğrultuda savaşın ilk yıllarından itibaren ortaya çıkan süreçte yurt içerisinde devlet otoritesini temsil eden unsurlardan biri olan Jandarma Teşkilatının daha iyi yapılandırılması yolunda adımlar atılmıştır.¹⁹ Diğer yandan 1939 tarihinde Milli Savunma Bakanlığından Başbakanlık makamına gönderilen bir yazıda, 1706 sayılı Jandarma Kanununun 8 ve 17. Maddelerinin değiştirilmesi üzerinde durulduğu görülmektedir. Özellikle 17. Maddenin II. fıkrasında geçen *askeri kanun* teriminin bir belirsizlik yarattığı ve bu durumun ortadan kaldırılabilmesi için söz konusu terimin *askerlik kanunu* olarak değiştirilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir. Bu sayede özellikle taşrada devlet otoritesini temsil eden Jandarmanın konumu pekiştirilmiş, güçlendirilmiştir. Bu belgede söz konusu kanuna göre Jandarmanın, hizmet ve görev alanları itibarıyla askeri bir niteliğe sahip olduğu önemle belirtilmiştir. Bu bağlamda jandarmanın görevi sırasında ortaya çıkabilecek bir suç durumunda jandarmanın, herhangi bir idari ve mülki bir araştırmadan geçmeksizin doğrudan askeri muhakeme usullerine göre değerlendirilmesi ve askeri makamlarca işlem görülmesinin gerekliliği ifade edilmiş, gerçekleşecek değişikliklerle işleyiş ve uygulama alanında da bir bütünselliğin sağlanacağı vurgulanmıştır.²⁰ Bu bağlamda 1946 yılında Diyarbakır'da bir Jandarma Üsteğmenin, işlenen "*Haneyeye taarruz, ırz ve namusa*

¹⁷ Halim Alyot, Türkiye'de Zabıta: Tarihi Gelişim ve Bugünkü Durum, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Akademisi Türk Polis Tarihi Araştırmaları Merkezi, 2008, ss.359-360.

¹⁸ Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Genel Komutanlığı, A.g.e, s.27.

¹⁹ 21 Temmuz 1931 tarihli 1861 numaralı Jandarma Efradı kanununu ve bu kanunun 3, 6, 7, 10, 13, 14, 16, 17, 19 ve 20. Maddeleri; 18 Ocak 1940 tarihli 3779 numaralı, 26 Nisan 1940 tarihli 3155 numaralı, 23 Aralık 1940 tarihli 3949 numaralı, 25 Nisan 1941 tarihli 4005 numaralı, 3 Haziran 1942 tarihli 4248 numaralı, 14 Ocak 1943 tarihli 4370 numaralı, 13 Haziran 1945 tarihli 4757 numaralı kanunlar ile değiştirilmiş ve bazı eklemeler yapılmıştır. Tongur, A.g.e, ss.355-356.

²⁰ Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, Fon Kodu: 30.10.0.0. Yer kodu: 129-925-4, 1706 sayılı Jandarma Kanunu'nun 8 ve 17. Maddelerinde yapılmak istenilen değişikliğe dair Milli Müdafaa Vekâletinin görüşü. s.2. (Buradan sonra BCA biçiminde kısaltılarak verilecektir.)

saldırı.” suçundan dolayı Diyarbakır II. Asliye Ceza Yargıçlığınca mahkûm olduğu ve bu doğrultuda üstesğmenin, Askeri Ceza Kanunu gereğince askerlikten ihraç edildiği görölmektedir.²¹

Savaşın hem dünyada hem de ölkemizde etkisini ciddi bir biçimde hissettirdiği 1942 yılına gelindiğinde İçişleri Bakanlığı, 1937’de kabul edilen Jandarma Teşkilat ve Vazife Nizamnamesinin²² bazı maddelerinin gözden geçirilmesi ve yeniden değerlendirilmesi noktasında tüm bakanlıkların üzerinde görüş birliğine vardığı bir proje hazırlamıştır. Bu proje ile nizamnamenin yaklaşık on maddesinde değişiklik yapılmasına ve buna bir madde eklenmesine karar verilmiştir.²³ Bu bağlamda ön görölen tasarı 8 Ocak 1945 günlü 4663 numaralı kanun ile uygulamaya konmuş ve 9, 10 ve 18. Maddelerin değişimini içermiştir.²⁴

Savaş yıllarında yurt genelinde güvenliğin ve asayişin bütünüyle sağlanması noktasında teşkilatın denetimi ve teftişine de azami önem verildiği, bu bağlamda oluşturulan müfettişliklerin işleyişi ve yapısı üzerinde de önemle durulduğu görölmektedir. Buna göre 1930 tarihli 1706 sayılı Jandarma Kanununun 10. Maddesine göre İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenen bölgelerde Müfettişliklerin gerçekleştirdiği denetimlerde turne usulü kullanılmaktadır, bu teftişlerde takip edilen bir tüzük ya da yönetmelik bulunmamakta ancak teftiş programı ile genelge bulunmaktadır. Denetimlerde kurulda mevcut olan *cevaplı teftiş layihaları* kullanılmaktadır. 1944 yılı itibariyle teftiş kurulunun denetlemesine tabi olan 63 il, 419 ilçe, 940 bucak ve 28579 köy bulunmaktadır. Müfettişliklerin yaz çalışmaları Nisan ve Kasım ayları arasında gerçekleştirilirken kış mevsiminde müfettişler genel müdürlük ve önemli vilayetlerin merkezlerinde görev yaparlar.

İl ve ilçelerde gerçekleştirilen teftiş çalışmalarında pek çok denetim başlığının yanında Jandarma tarafından hizmetlerin görölmesinde halka karşı iyi

²¹ BCA, Fon Kodu: 30.10.0.0. Yer kodu: 186-34-15, Eve, Irz ve Namusa Tecavüzden mahkûm Olan Ütğm. Sabahattin Yazan’ın Askerlikten İhracı. s.1.

²² TC. RG, 24 Aralık 1937, S.3791.

²³ BCA, Fon Kodu: 30.10.0.0. Yer kodu: 129-925-18, “Jandarma Teşkilat ve Vazife Nizamnamesinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Nizamnameye Bir Madde Eklenmesi Hakkında Dâhiliye Vekâletince Hazırlanan Taslak ve Bununla İlgili Yazışmalar”.

²⁴ Tongur, A.g.e, s.355. Bu maddeler, Jandarma teşkilatının yapısı ve jandarma okulları (9.Mad.), Jandarma Genel Komutanlığının yapısı ve alt birimleri (10. Mad.), Jandarmanın bağlı olduğu birimlerce hiçbir şekilde kendi görevleri dışında kullanılmayacağı (18. Mad.) konularını içermektedir. TC. RG, 22 Haziran 1930, Sayı.1526, s.9128.

muamele yapılıp yapılmadığı konuları üzerinde önemle durulmuştur. Ayrıca özel emirle müfettişlere teftiş ettikleri bölgelerde siyasi, iktisadi ve idari konularda istihbaratta yaptırılmıştır. 1943 yılına kadar il ve ilçelerin teftişi 4-5 yılda bir gerçekleştirilebilirken alınan önlemler ile bu süre 3 yıla indirilmiştir. 1943'te ise teftiş edilen bölgelerin düzenli ve dikkatli bir program ile denetiminin gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Buna göre 1946 itibariyle Türkiye'de dokuz müfettişlik bölgesi mevcuttur.²⁵

Türkiye'de II. Dünya Savaşının etkili olduğu yıllarda ülke içerisindeki asayişin sağlanması noktasında önem verilen bir diğer unsurun Jandarmanın profesyonel bir biçimde hizmet vermesini sağlayan eğitim konusu olduğu görülmektedir. Bu bağlamda 1706 sayılı jandarma kanununa göre jandarma subay ihtiyacının Harp Okulu mezunu subaylardan karşılanması yöntemi benimsenmiştir. Jandarma subayları yükseköğrenimlerini harp okullarında tamamlamışlardır. Subayların eğitiminde 1937 yılından itibaren Ankara Anıttepe'de yer alan Jandarma Subay Okulu etkin olmuştur.²⁶ 1942 yılı Ağustosunda Jandarma subay okulunda gerçekleştirilen törende mezun olan 128 subay ve 75 jandarma gedikli erbaşa diplomaları Büyük Millet Meclisi Başkanı Abdülhalik Renda tarafından verilmiştir. Törende yaptığı konuşmada İçişleri Bakanı Fikri Tüzer:

"Bir memleketin harici emniyetinin dâhili asayişine sıkı bir suretle bağlı bulunduğu inkâr kabul edilemez bir hakikattir. Vatan müdafaasında kuvvetli olmak ve milli müdafaayı gereği gibi sağlamak için memlekette emniyet ve asayişin tam olması, şehirler ve köyler halkının huzur içinde yaşaması, ticaretin, ziraatın ve sanayiinin her türlü kuşkulardan uzak olarak faaliyette bulunması lazımdır. Türk halkına bu emniyet ve itimat havasını sizler temin edeceksiniz." sözleri ile seslenmiş, savaşın dünyayı etkisi altına aldığı bu yıllarda devletin kuvvet ve kudretini temsil eden jandarmanın, halkın bükülmez kolu şeref ve namusu eğilmez başı olduğunu ifade etmiştir.²⁷

²⁵ 1940'lı yılların başında bu rakam 7 iken sonraki aşama da sayının artırıldığı görülmektedir. Buna göre Müfettişlik merkezleri: 1. Erzurum, 2. Seyhan, 3. Ankara, 4. İzmir, 5. İstanbul, 6. Diyarbakır, 7. Erzincan biçiminde sıralanmıştır. BCA, Fon Kodu: 30.10.0.0. Yer kodu: 29-166-1. Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı Teftiş Kurulları Hakkında Bilgi. ss. 4-20.

²⁶ Alyot, A.g.e, s.467. 1937-1977 yılları arasında eğitim faaliyetleri noktasında aktif olan bu okulun öğrenim süresi 10 aydır.

²⁷ Cumhuriyet, "Jandarma Subay Okulunda Yapılan Törenden İntibalar", 7 Ağustos 1942, ss.1-3. 1943 Ağustosunda yapılan törende ise 75 Jandarma subayı mezun olmuştur. İçişleri Bakanı Hilmi

Profesyonel bir eğitim almasına önem verilen jandarmanın bu yıllarda yurt dışında düzenlenen kurs ve tatbikatlara da gönderilerek güvenlik anlamında uluslararası sistemin bir parçası olmasına önem verildiği görülmektedir. Bu doğrultuda 1947'de Fransa'nın Melun kentinde gerçekleştirilen ve 1 ay sürecek olan Jandarma tatbikat kursuna Yüzbaşı Memduh Ergül gönderilmiş, ilerleyen aşamada tatbikatın süresi 6 ay olarak uzatılmışsa da kursa devam edilmiştir.²⁸

4. Jandarma Teşkilatı'nın Halk İle Etkileşimi

II. Dünya Savaşı yıllarında askeri, politik ve ekonomik baskı altında olan Türk Devletinde toplumsal huzurun sağlanması öncelikli konulardan biri olmuştur. Bu bağlamda kolluk kuvvetlerinin, özellikle jandarmanın önemi ön plana çıkmıştır. Bu yıllarda suçun önlenmesi ve asayişin sağlanması, devlet otoritesinin kırsalda hâkim kılınması jandarma teşkilatının faaliyetleriyle gerçekleştirilmiştir.

Jandarma, asayişin sağlanması için kişilerle ve toplumla bizzat etkileşime geçmiştir. Bu bağlamda jandarma kıtaları, hırsızlıktan, cinayete, yangından sınır ihlaline aktif bir biçimde olayların içinde yer almış ve bu nedenle geniş bir olaylar yelpazesinde kamu ile etkileşim içerisinde olmuştur. Dolayısıyla jandarma teşkilatı geniş görev alanı gereğince sadece şehirde veya köyde gerçekleşen hırsızlık, cinayet gibi kişi ve mal aleyhindeki suçlar üzerinde durmamış yangın, sel baskını gibi felaketlerde de halkın yardımına koşarak onun yanında bulunmuştur. Diğer yandan jandarma özellikle kırsalda devlet otoritesinin sağlanması noktasında Milli Korunma Kanununca çıkartılan vergilerin ödenememesi durumunda köylüler ile birebir temasa geçerek savaş yıllarında otoritenin pekiştirilmesi ve Milli birliğin korunmasında etkili olmuştur. İkinci Dünya Savaşı yıllarında süreli yayınlar üzerinde yapılan bir taramada bu dönemde jandarmanın aktif olarak sorumluluk aldığı yüzlerce olay tespit edilmiştir. 1942 yılında İstanbul'da değirmende işlenen

Uran'ın da bir konuşma yaptığı törende mezunlara diplomaları dönemin Milli Savunma Bakanı Ali Rıza Artunkal tarafından verilmiştir. Cumhuriyet, "75 Jandarma Subayı" 7 Ağustos 1943, ss.1-3.

²⁸ BCA, Fon Kodu:30.18.1.2. Yer kodu: 116-46-5, Fransa'da açılan Jandarma Tatbikat Kursuna gönderilen Yzb. Memduh Ergül'e verilecek yevmiye. BCA, Fon Kodu:30.18.1.2. Yer kodu: 114-48-6, Fransa'da Melun Şehrinde açılacak ve bir ay devam edecek olan Jandarma Tatbikat Kursuna gönderilecek bir jandarma subayının giderleri için gerekli 4 bin liranın, 1947 yılı Maliye Bakanlığı bütçesinden verilmesi. s.1. BCA, Fon Kodu:30.18.1.2. Yer kodu: 114-66-17. Fransa'ya Jandarma Tatbikat Kursuna gönderilecek Jandarma Subayının giderleri için ek 8920 liranın 1947 yılı maliye bütçesinin dışındaki bölümlerinden verilmesi.

bir cinayetin soruşturması Jandarma tarafından yürütülüyor ve burada öldürülen bekçinin katilleri aranıyor.²⁹ 1943'te hırsızlıktan yakalanmış olan zanlı, karakoldan kaçma girişiminde bulununca jandarma peşine düşüyor ve zanlı kısa sürede yakalanıyordu.³⁰ Ülkede asayişin sağlanması noktasında suçlularla azimle mücadele eden jandarma, diğer yandan halk için yardıma koşuyor; 1944'te Beykoz yakınlarında çıkan yangının söndürülmesinde halk ile birlikte hareket ediyordu.³¹ Diğer yandan ülkede ağır kış şartları sürerken Asi nehrinin yükselmesi ile sular altında kalan köylerde yine halkın imdadına jandarma yetişiyor, köylüyü lastik sandallarla kurtararak tehlikesiz alanlara yerleştiriyordu.³² Bunun yanında söz konusu yıllarda Milli korunma kanunu gereğince tabii tutuldukları iş mükellefiyetine karşı gelen köylüler, bazı zamanlarda bölgedeki amirlere ve jandarmaya direniyorlardı.³³ Yine aynı kanun gereğince gerçekleştirilen zorunlu hububat alımları sırasında toprak mahsulleri vergisini ödeyemeyen köylüler karşısında idari birimler jandarmayı devreye sokarak vergileri toplayabiliyorlardı.³⁴

Yukarıda da kısaca aktarıldığı gibi toplumun hemen her katmanıyla pek çok alanda etkileşim içinde bulunan jandarma teşkilatı, savaş yıllarında sınır güvenliğinin sağlanmasında da etkili olmuş, sınır ihlali ve hayvan hırsızlığı olaylarıyla da mücadele etmiştir. Örneğin 1941 yılında yaşanan bir olayda Suriye'den Türkiye'ye geçen zanlılar, bir otobüsün tüm yolcularını soyduktan sonra bir polisi şehit etmiş ve ardından Jandarma ile girdikleri çatışmada etkisiz hale getirilmişlerdir.³⁵ Diğer yandan İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından tutulan asayiş raporları Türkiye- Suriye, İran, Irak sınırında yaşanan

²⁹ Cumhuriyet, "Bir değirmende işlenen cinayet" 17 Temmuz 1942, s.2. İkinci Dünya Savaşı yıllarında süreli yayınlar üzerinde yapılacak bir taramada bu dönemde jandarmanın aktif olarak sorumluluk aldığı yüzlerce cinayet vakasının mevcut olduğu tespit edilecektir.

³⁰ Cumhuriyet, "Karakoldan Kaçan Hırsızların başına gelenler", 27 Eylül 1943, s.2.

³¹ Cumhuriyet, "Beykoz'da 600 dönümlük fundalık yandı", 21 Nisan 1944, s.2.

³² Cumhuriyet, "Antakya'da fezeyan devam ediyor.", 24 Ocak 1942, s.3.

³³ Metinsoy, s.159. Milli Korunma kanununun uygulandığı yıllarda Resmi Gazetede iş mükellefiyetini yerine getiremeyen pek çok kişi hakkında adli ilanların varlığı dikkat çekicidir. Bkz.TC. RG.9 Nisan 1943, S. 5374,

17 Şubat 1943, S.5333, 29 Mart 1943, S.5367, 12 Mayıs 1943, S.5402.

³⁴ "Toprak Mahsulleri vergisini zamanında teslim etmemekten suçlu Mut'un Dere Köyünden Mehmet oğlu Hasan Fehmi hakkında." TC. RG, 9 Nisan 1943, S.5374, s. 3105. Toprak mahsulleri idaresi ektiği alana ve cinse göre çiftçileri üründen önce borçlandırmıştır. Çiftçi üründen sonra böyle bir sonuç elde etmediğini kanıtlamak durumunda kalmıştır. Bazen köylü bütün ürünü teslim etmişse de keyfi olarak belirlenen vergiyi ödeyememiş; tarla, hayvanı vb. mal varlığı da satışa çıkarılmıştır. Yalman, A.g.e, s.1242.

³⁵ Cumhuriyet, "Suriye'den Memleketimize Geçen Çeteler" 21 Ekim 1943, s.2.

olayların sayısı ve bunlara ilişkin çeşitli bilgiler edinmemizi sağlamaktadır. Bu bağlamda 1943 ve 1947 asayiş raporlarına göre o yıllarda sınırlarımızda gerçekleşen olaylarla ilgili veriler aşağıda oluşturulan tabloda sunulmuştur.³⁶

Sınır İhlali ve Asayiş Olayları						
SINIR KOMŞUSU ÜLKELER	Şubat 1943			Ağustos-Eylül-Ekim 1947		
	Sınır İhlali	Çalınan Hayvan Sayısı	Etkisiz Hale Getirilen Kişi	Sınır İhlali	Çalınan Hayvan Sayısı	Etkisiz Hale Getirilen Kişi
Suriye	17	833	1	8	36	3
İran	2		1	4	28	-
Irak	-	-	-	5	51	-
TOPLAM	19	833	2	17	115	3

II. Dünya Savaşı yıllarında çoğunlukla Suriye, İran ve Irak üzerinden sınır ihlali yaparak ülkemize girmeye çalışan zanlılar, gasp, soygun, hayvan hırsızlığı, eşya kaçakçılığı gibi suçlar işleyerek asayişin bozulmasına yönelik faaliyette bulunmuşlardır.³⁷ Türk güvenlik birimleri, sınırı geçen kişi ve gruplarla çoğu zaman çatışmış ve bazılarını etkisiz hale getirmiştir. Ülke içerisinde asayişin sağlanmasında aktif ve etkin olan Türk Jandarması sınırlarımızda da güvenliğin sağlanması noktasında fedakâr bir biçimde mücadele etmiştir.³⁸

³⁶ 1947 yılına dair sunulan bilgiler bu yıla ait Ağustos, Eylül ve Ekim aylarına ait asayiş raporlarının değerlendirilmesi ile elde edilen verilerden yararlanılarak oluşturulmuştur. BCA Fon Kodu: 490.1.0.0.Yer kodu: 604-91-7. 1943 Şubat Ayına Ait Asayiş Raporu. BCA Fon Kodu: 30.1.0.0.Yer kodu: 65-407-11. 1947 Ağustos Ayına Ait asayiş Raporu. Fon Kodu: 30.1.0.0 Yer kodu: 65-407-12. 1947 Eylül Ayına Ait Asayiş Raporu. BCA, Fon Kodu: 30.1.0.0 Yer kodu: 65-407-13. 1947 Ekim Ayına Ait Asayiş Raporu.

³⁷ Suriye, İran ve Irak sınırlarımızda gerçekleşen bu olayların yanında 1947 yılının Ekim ayında Yunanistan sınırında İzmir-Kuşadası üzerinden 15 Yunanlı hırsızlık amacıyla sınır ihlali gerçekleştirmiş ancak gümrük koruma erleri ile girdikleri çatışmayı takiben Sisam adasına kaçmışlardır. BCA, Fon Kodu: 30.1.0.0 Yer kodu: 30.1.65-407-13. 1947 Ekim Ayına Ait Asayiş Raporu, s.11.

³⁸ II. Dünya Savaşı yıllarını kapsayan süreçte yurt içerisinde asayişin sağlanması noktasında pek çok alanda aktif ve etkili olan jandarma sınır güvenliği ve ihlali noktasında da güvenlik birimleriyle işbirliği içerisinde olmuştur. Sınır, kıyı ve karasularımızın korunması görevi 1956 yılında 6815 sayılı kanunla kesin olarak Jandarma Teşkilatına verilmiş, bu kanun kapsamına giren sınır ve kıyı birlikleri de Jandarma Teşkilatına dâhil edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Genel Komutanlığı, A.g.e, s.27.

Sonuç

II. Dünya Savaşının ilk yıllarından itibaren ortaya çıkan süreçte yurt içerisinde, Jandarma Teşkilatı özellikle Anadolu kırsalında devlet otoritesini temsil etmiştir. Bu bağlamda 1940'lı yıllarda Jandarmanın daha iyi yapılandırılması yolunda adımlar atılmış, 22 Haziran 1930 tarihli 1706 numaralı Jandarma Kanununda bu durumu sağlamaya yönelik düzenleme ve değişimler yapılması yoluna gidilmiştir.

Bunun yanında savaş yıllarında yurt içinde güvenliğin ve asayişin bütünüyle sağlanması noktasında teşkilatın denetimi ve teftişine azami önem verilmiş bu bağlamda oluşturulan müfettişliklerin işleyişi ve yapısı üzerinde önemle durularak Jandarma mütaka komutanlıkları ve çeşitli birimlerinin sorunsuz işleyişi üzerinde hassasiyetle durulmuştur. Diğer yandan savaş yıllarında dış politik istikrar iç politikadaki asayiş ve güvenlik ile sıkı bir bağlantı içinde görülmüştür. Ülke savunmasında güçlü olabilmek noktasında ülke içerisinde güvenliğin tam olarak sağlanması amaçlanmıştır. Bu bağlamda şehir ve köylerde toplumsal huzurun sağlanması ve korunması teşkilat olarak jandarmayı ön plana çıkarmıştır. Bu nedenle söz konusu yıllarda Jandarma Teşkilatı'nın profesyonel bir biçimde hizmet vermesini sağlayan eğitim konusu üzerinde durulan unsurlardan olmuştur.

II. Dünya savaşı yıllarında Jandarma, asayişin sağlanması için kişilerle ve toplumla bizzat etkileşime geçmiştir

Bu bağlamda jandarma kıtaları, hırsızlıktan, cinayete, yangından sınır ihlaline aktif bir biçimde olayların içinde yer almış ve bu nedenle geniş bir olaylar yelpazesinde kamu ile etkileşim içerisinde olmuştur. Dolayısıyla jandarma teşkilatı geniş görev alanı gereğince sadece şehirde veya köyde gerçekleşen hırsızlık, cinayet gibi kişi ve mal aleyhindeki suçlar üzerinde durmamış bunun yanında kırsalda da yangın, sel baskını gibi felaketlerde halkın yardımına koşarak onun yanında bulunmuştur. Bu yıllarda suçun önlenmesi ve asayişin sağlanması, devlet otoritesinin kırsalda hâkim kılınması jandarma teşkilatının faaliyetleriyle gerçekleştirilmiştir.

Kaynakça

Arşiv Belgeleri

BCA, Fon Kodu: 30.10.0.0. Yer kodu: 129-925-4, 1706 sayılı Jandarma Kanunu'nun 8 ve 17. Maddelerinde yapılmak istenilen değişikliğe dair Milli Müdafaa Vekâletinin görüşü.

BCA, Fon Kodu: 30.10.0.0. Yer kodu: 186-34-15, Eve, Irz ve Namusa Tecavüzden mahkûm Olan Ütgm. Sabahattin Yazan'ın Askerlikten İhracı.

BCA, Fon Kodu: 30.10.0.0. Yer kodu: 129-925-18, Jandarma Teşkilat ve Vazife Nizamnamesinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Nizamnameye Bir Madde Eklenmesi Hakkında Dâhiliye Vekâletince Hazırlanan Taslak ve Bununla İlgili Yazışmalar.

BCA, Fon Kodu: 30.10.0.0. Yer kodu: 29-166-1, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı Teftiş Kurulları Hakkında Bilgi.

BCA, Fon Kodu:30.18.1.2. Yer kodu: 116-46-5, Fransa'da açılan Jandarma Tatbikat Kursuna gönderilen Yzb. Memduh Ergül'e verilecek yevmiye.

BCA, Fon Kodu:30.18.1.2. Yer kodu: 114-48-6, Fransa'da Melun Şehrinde açılacak ve bir ay devam edecek olan Jandarma Tatbikat Kursuna gönderilecek bir jandarma subayının giderleri için gerekli 4 bin liranın, 1947 yılı Maliye Bakanlığı bütçesinden verilmesi.

BCA, Fon Kodu:30.18.1.2. Yer kodu: 114-66-17, Fransa'ya Jandarma Tatbikat Kursuna gönderilecek Jandarma Subayının giderleri için ek 8920 liranın 1947 yılı maliye bütçesinin düşünülmemeyen giderler bölümünden verilmesi.

BCA. Fon Kodu: 490.1.0.0.Yer kodu: 604-91-7. 1943 Şubat Ayına Ait Asayiş Raporu.

BCA Fon Kodu: 30. 1.0.0.Yer kodu: 65-407-11. 1947 Ağustos Ayına Ait asayiş Raporu.

BCA Fon Kodu: 30. 1.0.0 Yer kodu: 65-407-12. 1947 Eylül Ayına Ait Asayiş Raporu.

BCA, Fon Kodu: 30. 1.0.0 Yer kodu: 65-407-13. 1947 Ekim Ayına Ait Asayiş Raporu.

Resmî Belgeler

TC. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, 1939-1950 Hükümlüler İstatistiği. Yayın No:337. Ankara Basım ve Ciltevi. Ankara 1952.

TBMM Zabıt Ceridesi. 17 Mayıs 1943, İçtima: 24, Cilt:1.ss.96-97.

Türkiye Cumhuriyeti Resmî Gazete

22 Haziran 1930, Sayı.1526.

24 Aralık 1937, Sayı.3791.

26 Ocak 1940, Sayı.4417.

17 Şubat 1943, Sayı.5333.

13 Mart 1943, Sayı 5354.

29 Mart 1943, Sayı.5367.

6 Nisan 1943, Sayı.5374.

9 Nisan 1943, Sayı. 5374.

12 Mayıs 1943, Sayı.5402.

1 Haziran 1943, Sayı.5418.

11 Eylül 1943. Sayı 5505.

14 Aralık 1943, Sayı.5577.

Sürelî Yayınlar

Akşam Gazetesi

“Bayan Neriman Rakı Şişesini Kaptığını Hatırlıyor, Ondan Sonrasını Bilmiyor.”,1 Eylül 1943, s.2.

“Kabahat Ölede Mi, Öldüründe Mi?”, 4 Eylül 1943, s.2.

“Enayiler Paralarını Çaldırırlar, Polisler de Hep Zavallı Sabıkalı İsmail'in Yakasına Yapışırılar.”, 6 Eylül 1943.s.2.

“Talih Dediğin Aşık Kemiğine Benzer”, 17 Eylül 1943.s.2.

“İskarpınler Dile Gelse de Söylese”, 18 Eylül 1043.s.2.

“Şeytan Demiş ki, Eşyayı Sat ta Kıyafetini Düzelt”, 21 Eylül 1943.s.2.

“Zekât Vermek İçin Basma Toplarını Kaçırması”, 26 Eylül 1943,s.2.

Cumhuriyet Gazetesi

“Antakya'da Fezeyan Devam Ediyor.”, 24 Ocak 1942, s.3.

“Bir Değirmende İşlenen Cinayet” 17 Temmuz 1942, s.2.

“Jandarma Subay Okulunda Yapılan Törenden İntibalar”, 7 Ağustos 1942, ss.1-3.

“75 Jandarma Subayı”7 Ağustos 1943, ss.1-3.

“Karakoldan Kaçan Hırsızların Başına Gelenler”, 27 Eylül 1943, s.2.

“Suriye’den Memleketimize Geçen Çeteler” 21 Ekim 1943. s, 2.

“Beykoz’da 600 Dönümlük Fundalık Yandı”, 21 Nisan 1944, s.2.

Kitap-Makale

ALYOT, Halim. Türkiye’de Zabıta: Tarihi Gelişim ve Bugünkü Durum. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Akademisi Türk Polis Tarihi Araştırmaları Merkezi. 2008.

ARI, Kemal. “II. Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye’de Savaş Ekonomisi Uygulamaları ve Fiyatlar” Altıncı Askeri Tarih Semineri Bildirileri. C.1.Genel Kurmay Basımevi. Ankara. 1999.

METİNSOY, Murat. II. Dünya Savaşında Türkiye. İş Bankası Kültür Yayınları. İstanbul.2016.

SINAR ÇILGIN, Alev. Türk Roman ve Hikâyesinde II. Dünya Savaşı, Dergâh Yayınları, İstanbul. 2003,ss.41-43.

TONGUR, Hikmet. Türkiye’de Genel Kolluk Teşkil ve Görevlerinin Gelişimi. Polis Akademisi Yayınları. Ankara. 2016.

Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Genel Komutanlığı. 1997.

YALMAN, Ahmet Emin. Yakın Tarihte Gördüklerim ve Geçirdiklerim. C.2. Pera Yayınları. 1997.

YETKİN, Çetin. Türkiye’de Tek Parti Dönemi 1930-1945. Altın Kitaplar. Ankara. 1983.